

ศึกษาการผลิตของชุมชนเชิงเขาบรรทัดในจังหวัดพัทลุง
ตั้งแต่การจัดตั้งมณฑลนครศรีธรรมราช
จนถึงการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2439 – 2503)

บทคัดย่อ
ของ
บรรเทิง ศิริมุสิกะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
กรกฎาคม 2545

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการผลิตของชุมชนเชิงเขาบรรทัดในจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่การจัดตั้งมณฑลนครศรีธรรมราชจนถึงการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2439 – 2503) โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่ ตลอดจนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอผลการศึกษาดังวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ในช่วงปี พ.ศ. 2439 – 2503 การผลิตของชาวบ้านบริเวณเชิงเขาบรรทัดในจังหวัดพัทลุง มีลักษณะการผลิตเพื่อยังชีพ เนื่องจากมีปัจจัยการผลิตที่สมบูรณ์เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนประชากร ปัจจัยการผลิตดังกล่าว คือ ที่ดิน แรงงาน ทุน น้ำ และผู้ประกอบการ หากมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยการผลิตบ้าง ผู้ผลิตก็สามารถจัดการปรับเปลี่ยนวิธีการจนสามารถที่จะทำการผลิตเพื่อยังชีพได้มาเป็นเวลายาวนาน จากการที่มีปัจจัยการผลิตที่สมบูรณ์จึงทำให้ผู้ผลิตสามารถใช้วิธีการผลิตและกำหนดขั้นตอนการผลิตให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ และจะพึงตนเองเป็นหลัก แต่ถ้าหากการผลิตขั้นตอนใดที่ไม่สามารถใช้แรงงานในครอบครัวได้ ชาวบ้านจะใช้วิธีการแลกเปลี่ยนแรงงานซึ่งกันและกันโดยระบบ “ลงแขก” เป็นวิธีการขอความช่วยเหลือเพื่อนบ้านที่มีความสนิทสนม เรียกว่า “ออกปาก” หรือ “วาน” การผลิตของชาวบ้านบริเวณเชิงเขาบรรทัดในจังหวัดพัทลุงได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการผลิตเพื่อการค้ามากขึ้นตามลำดับ อันเนื่องมาจากปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการผลิต ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน การเมืองการปกครอง การคมนาคมสื่อสาร สังคมและวัฒนธรรม และภาวะเศรษฐกิจ ทำให้วิธีการผลิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลง จากการผลิตแบบเสาะหาคือการเก็บของป่าและล่าสัตว์ มาเป็นการผลิตแบบเกษตรเบื้องต้นคือการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ลักษณะการดำเนินการ เครื่องมือและวิธีการในการผลิต ความเชื่อและพิธีกรรมในการผลิต และความร่วมมือกันของชุมชนในการผลิต ได้เปลี่ยนแปลงการผลิตเป็นเพื่อการค้าทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ของชุมชน ระบบลงแขก ระบบเกลือ ด้านสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ได้แก่ ด้านระบบภูมิทัศน์ ด้านระบบนิเวศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ คือ ที่ดิน แหล่งน้ำธรรมชาติ ป่าไม้ พืชต่างๆ และสัตว์มีจำนวนลดลงไปด้วย

A STUDY OF THE PRODUCTION OF COMMUNITIES AT THE FOOT OF
THE BANTHAT RANGE IN PHATTALUNG PROVINCE FROM THE SETTLEMENT OF
NAKHON SI THAMMARAT COUNTY TO THE PROCLAMATION OF THE NATIONAL
ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT PLAN (1896 –1960)

AN ABSTRACT

BY

BANTUENG SIRIMUSIKA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Arts degree in Thai Studies

Thaksin University

July 2002

This research was a study of the production of the communities at the foot of the Banthat Range in Phattalung Province from the settlement of Nakhon Si Thammarat County to the proclamation of the National Economic and Social Development Plan (1896 –1960). Data were collected from documents and interviews. The study result was presented by using descriptive analysis method, which could be summarized as follows.

During 1896 – 1960, the production of villagers living at the foot of the Banthat Range was for their daily life basis. There were sufficient production resources; these were appropriate to the number of population. Those resources consisted of land, labor, capital, water and producers. If there were any problems or obstacles concerned with production resources, the villagers could adapt the methods of production so that these resources could last for a long time. As there were sufficient production resources, producers could, therefore, independently used appropriate methods and processes of production to the natural conditions. If there were times when they could not depend only on family labor, villagers exchanged their labor by helping each other through '*Long Khaek*' (labor sharing) system. In this system, villagers asked for labor helps from their intimate neighbors by '*Ok Paak*' or '*Waan*' (asking for help). The production of villagers at the foot of the Banthat Range in Phattalung Province had gradually been developed to commercial purposes because of other factors effecting the production such as the infrastructure, politics and governance, communication and transportation, society and cultures, and economic conditions. All of these had changed the villagers' methods of production from collecting wild products and hunting to doing agriculture such as growing crops and raising animals. Methods of production, equipment and processes, beliefs and rites, community co-operating, as well as purposes of production which had been changed to commercial basis effected the economic, social and cultural aspects. These were the family member relationship, community relationship, sharing system, and comradeship system. As for the natural environmental aspects, the changes had effected the landscape, ecology and natural resources which resulted in the decrease of land, natural water resources, forests, plants and the numbers of wild animals.